Månedens gjenstand

Petter Dass-museet, juni 2019.

Bokåret 2019 er en markering av at det i år er 500 år siden den første norske boka ble trykt. I den anledning vier Petter Dass-museet i 2019 særlig oppmerksomhet til museets boksamling, og presenterer utvalgte bøker fra samlingen under fanen "Månedens gjenstand".

Månedens gjenstand i **juni 2019** er et eksemplar av Kristian Winterhjelms lyrikkantologi *Norsk Lyrik efter 1814*, 5. utgave, utgitt i 1891 på Alb. Cammermeyers forlag, Kristiania og Kjøbenhavn.

Har du **ei bok** som betyr

noe spesielt for deg?

Denne boka ble i oktober 1900 gitt i gave til Rakel Elisabeth Hanssen på Skogly i Rana. På et av bladene lengst frem i boka kan vi lese:

"Til en kjærlig erindring
fra din hengivne bror,
Alf Hanssen."

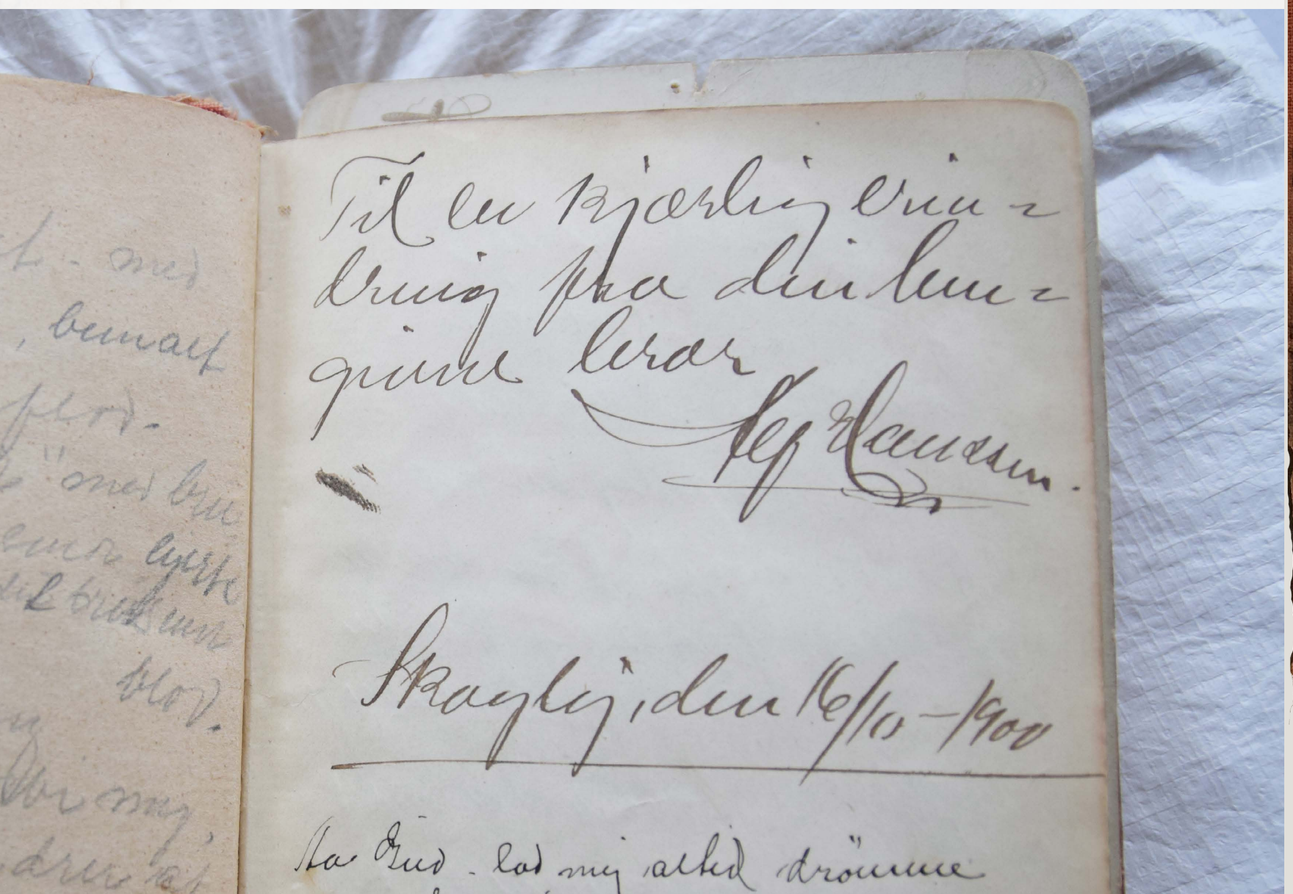

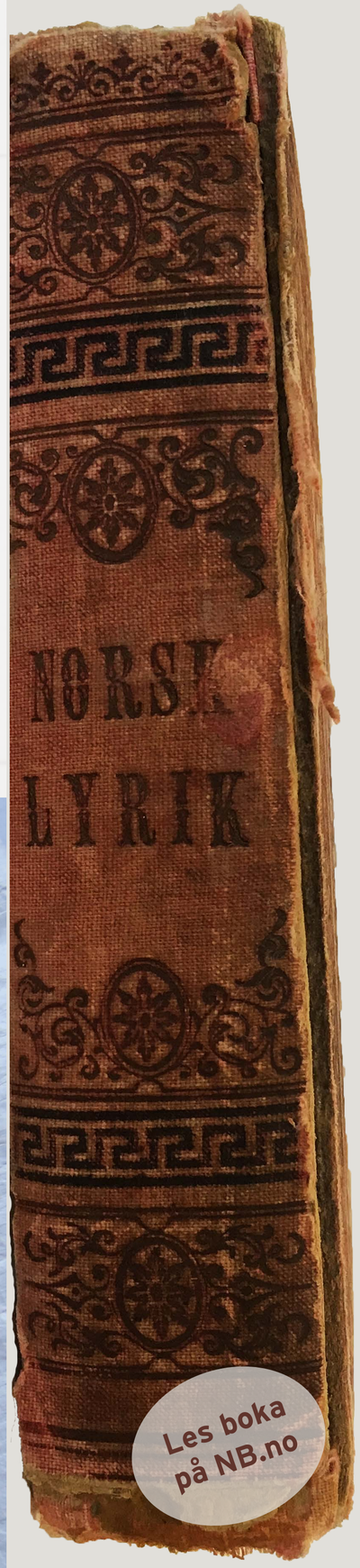

Les boka på NB.no

Antologien ***Norsk Lyrik efter 1814*** var redigert og utgitt av Kristian Winterhjelm i 1882. Vårt eksemplar er av den femte utgaven, som kom i 1891.

Samlingen inneholder sanger og dikt av 34 norske diktere, mange med nasjonsbygging og fedrelandskjærlighet som et viktig motiv. Et tjuetalls tekster fra norsk folkediktning finner vi også. Mange titler vil være ukjente for 2019-leseren, men her finnes også kjente klassikere som Wergelands "Til min gyldenlak", Ibsens "Terje Vigen" og Bjørnsons "Ja, vi elsker dette landet".

Av de 34 dikterne er bare to kvinner: Magdalene Thoresen og **Camilla Collett**. I "De ud-skudte" deler Collett sine følelser ved avskjeden med fødelandet:

"Farvel, farvel, mit føde-land,
farvel, du min moder strenge!
Jeg går så lang, så langt jeg kan,
Gud ved hvorhen og hvor-længe.

Jeg går . . jeg nøler .. jeg stanser brat,
jeg skuer mig om til det sidste.
Ak, jeg ved ikke selv, hvordan det er fat
- det er, som om hjertet vil briste."

Boka fra broren har kanskje betydd mye for Rakel. På de løse arkene foran og bak finner vi en rekke sirlig håndskrevne vers, og både firkløvere og andre **skatter** er stukket inn mellom sidene.

Midt mellom Wergelands portrett og et av hans dikt finner vi et lite julekort, med bilde av en hund. Ønsket om "A happy Christmas" er stilet "Til moder & fader, fra Eders hengivne søn Peter Hanssen. Melmoth, **Zululand**, November 1897".

Peter var Rakels eldste bror, og foreldrenes kort har Rakel enten brukt som bokmerke, eller gjemt som et minne om broren, som levde resten av sitt liv i Sør-Afrika.

"Månedens gjenstand" presenteres i Helgelands Blad og stilles ut i museets foajé.

Påfølgende måned flyttes utstillingen til Kulturbadet Bibliotek i Sandnessjøen.

Tekst, foto og utforming:
Johanne Markvoll, Petter Dass-museet

Kilder:

Halvorsen, J. B. og Koht, H. (1908). *Norsk Forfatter-Lexicon 1814-1880*. Bind 6, s. 649-653. Kristiania: Den Norske Forlagsforening.

Oppføring for Rakel Elisabeth Hanssen i Folketelling 1910 for 1833 Mo Herred.

Benterud, Aa. (1947). Camilla Collett: en skjebne og et livsverk. Oslo: Dreyer.

Opplysninger om Peter Hanssen [Andersen] på www.geni.com.

PETTER DASS-MUSEET

HELGELAND MUSEUM

Petter Dass-museet, 2019